

Et fundamentalt skifte. Tanker om Danmark og NATO efter Jens Stoltenbergs pressemøde

Dette er mine meget hurtigt nedfældede tanker om Danmark og NATO efter, at generalsekretær Jens Stoltenberg holdt et for-pressemøde, inden NATO-topmødet starter i morgen. Jeg forudsætter, at Stoltenberg har opbakning til sine udtalelser fra de 30 stater – ellers kom han næppe med så markante udtalelser. Derfor er dette ikke et Atlant Brief eller Atlant Info med deres forskningskrav, men mine personlige tanker foranlediget af et pressemøde, der var endog meget klart. Pressemødet kan findes her: https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_197072.htm.

NATO bevæger sig endog meget hurtigt og reagerer på Rusland

I de kommende år skal NATO transformeres til en militærmagt, der kan udkæmpe en konventionel krig mod Rusland.

Man er nu kommet til den erkendelse, at styrketal i et regneark, hvor man sammenligner styrke, som jeg som dreng gjorde det med bilkort, afspejler virkeligheden. I tilfælde af en krise og i værste fald en krig er det de styrker, man hurtigt har til sin rådighed, der er de afgørende. Ikke dem, man på et tidspunkt om 180 dage kan have mobiliseret.

Derfor skal NATO have en reaktionsstyrke, der kan spredes ud over østflanken og derved modstå russiske styrker. Russerne har brugt ca. 200.000 mand målrettet i Ukraine. Derfor skal de enkelte NATO-medlemslande selv kunne kæmpe et stykke tid, og hurtigt blive markant forstærket. Læren af 1. og 2. verdenskrig er, at forstærkninger skal have oplevet terrænet, og trænet med de lokale styrker. Det er nu planen, og NATO skal have 300.000 soldater i højt beredskab. I praksis betyder det, at man i enhanced Forward Presence-operationen (eFP) går fra bataljonsniveau til brigadeniveau – det må også betyde, at man ser på divisioner og måske hovedkvarterer og kommandostruktur.

Den nye styrke skal ikke være en skeletstyrke, men have depoter, logistik og alt det andet, der gør, at de kan kæmpe fra dag 1. Det er et meget markant signal til hele omverdenen. NATO vil kæmpe – og NATO investerer også i forskning og udvikling, så man ikke taber kampen, inden man har nået slagmarken.

Ukraine er blevet NATO's kamp, og Ukraine vil fra NATO modtage hjælp – ud over den hjælp, som de enkelte stater yder. Ligeledes vil Ukraine fremadrettet modtage moderne våbensystemer – ikke bare vores gamle skrammel. Det betyder to ting:

1. Man regner med/håber på/sender signal om, at Ukraine overlever som selvstændig stat.
2. At Ukraine kan modtage moderne våben uden at kompromittere disse systemer.

Innovation og forsvarsindustri

NATO skal have et teknologisk overtag. Derfor investeres der 1. mia. € i *emerging technologies*. Der lyder af meget, men overgå af EU's forskningsprogrammer, og det er et skridt i den rigtige retning, hvor danske virksomheder og universiteter skal være med.

Skal man nå målene, må det også få betydning for forsvarsindustrien. Den kan ikke producere tilstrækkeligt lige nu, og produktionen skal derfor op i tempo. Det kan betyde statsstøtte eller andre tiltag.

Klima

Klima fik kun en lille rolle – man skal bekæmpe drivhusgasudledninger i organisationen. Jeg tolker det som, at den brede klimadagsorden ikke kommer til at fylde så meget – det troede jeg for 6 mdr. siden. Det kan måske også betyde, at hele Syd-dagsordenen i NATO nedprioriteres (som det skete med EU's Strategiske Kompas).

Danmark og NATO – vi bliver markant udfordret bl.a. på forsvarsbudgettet og de 2%

Stoltenberg forklarede, at de 2% af BNP, som alle skulle sigte imod i 2024, i fremtiden ikke er maksimumskrav – et loft, men bunden. Det betyder, at Danmark er i problemer. Vi skal bruge langt flere midler end forudset og meget hurtigere. Det er ikke en ishockeystav, men en men kølle, vi nu taler om. Der skal hurtigt penge på bordet, så man kan nå målet om hurtigere og større reaktionsstyrker.

Det nye forandrede NATO kræver, at danske politikere, forsvaret og ikke mindst ministerierne forstår voldsomheden i udmeldingen. Den modstand, som f.eks. Finansministeriet lige nu har over for investeringerne i forsvaret, skal stoppes. Der skal tilføres meget store milliardbeløb nu, så man overhovedet kan indkøbe det fornødne materiel, og fastholde de ansatte.

Der skal bringes ofre. NATO fokuserer nu på østflanken. Jeg foreslår, at Danmark fokuserer på dette, og tager et opgør med bl.a. Udenrigsministeriets tanker om Syd-dagsordenen – den er vigtig, men vi må overlade den til EU og til de sydeuropæiske stater.

Der vil blive brug for, at forsvaret skaber en maskine, der kan producere meget store mængder af militære enheder. Det kræver en markant omlægning af tankegangen, og jeg kan frygte, at man ikke har det nødvendige mindset.

På samme tid skal der skabes installationer, øvelsesområder, opbygges kadrer af officerer og befalingsmænd samt anskaffes nyt materiel og indøves kamp i alle fem militære domæner på samme tid: jord, vand, luft, cyber og rummet. Det er en kæmpe opgave, og der er brug for nytænkning for at kunne gøre det hurtigt.

I de næste dage vil bl.a. det nye strategiske koncept blive offentliggjort, og jeg forventer, at vi ser en proces, hvor Finland og Sverige optages – Erdogan skal nok modtage et offer og så fremstå som en stor statsmand og på et tidspunkt nikke de to stater ind – hvornår er usikkert.

Således mine hurtige tanker – sendt fra Madrid efter de første snakke inden topmødet og Stoltenbergs pressemøde. Jeg står naturligvis til rådighed på mob +45 3059 1944 og på mail lars@atlant.dk – jeg træffes dog ikke imellem 14 og 16, da jeg der skal være med til møde med generalsekretær Jens Stoltenberg.

Lars Bangert Struwe
generalsekretær, ph.d.